

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัย ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา และ เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย สรุปผลการวิจัย ตามลำดับดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. ขอบข่ายของการวิจัย
4. วิธีการดำเนินงานวิจัย
5. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
6. สรุปผลการวิจัย
7. อภิปรายผลการวิจัย
8. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ตามขนาดโรงเรียน เป็นรายด้านและโดยรวม
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ระหว่างขนาดโรงเรียนเป็น รายด้านและโดยรวม

สมมติฐานการวิจัย

โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาอำเภอเมืองหนองคาย ที่มีขนาดต่างกัน มีการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา แตกต่างกัน ทั้งรายด้าน และโดยรวม

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาการดำเนินงานการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตาม มาตรฐานคุณภาพการศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย โดยมีประชากร และกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ปีการศึกษา 2545 จำนวน 769 คน จาก 58 โรงเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้จากการสุ่มประชากรแบบแบ่งชั้นตามขนาดโรงเรียน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จากตารางของ R.V. Krejcie and D.W. Morgan. (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 40) ได้สุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 50 โรงเรียน ข้าราชการครู 256 คน คือ โรงเรียนขนาดเล็ก 16 โรงเรียน จำนวนข้าราชการครู 44 คน โรงเรียนขนาดกลาง 24 โรงเรียน 24 โรงเรียน ข้าราชการครู 111 คน และโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 10 โรงเรียน ข้าราชการครู 101 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ส่งแบบได้ส่งแบบสอบถามไปทั้งหมด 256 ฉบับ ได้รับกลับคืนมาและเป็นฉบับที่สมบูรณ์ 256 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามทั้งหมด จากนั้นได้จัดทำหมวดหมู่ของแบบสอบถามตามตัวแปร คือ ขนาดโรงเรียน แล้วตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนดไว้ จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows ดังนี้

1. วิเคราะห์ระดับความคิดเห็น ของข้าราชการครูต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ที่มีขนาดโรงเรียนแตกต่างกัน รายด้านและโดยรวม โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความคิดเห็น ของข้าราชการครูต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ซึ่งมีขนาดโรงเรียนแตกต่างกัน โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way Analysis Of Variance) เมื่อพบว่าแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ตามวิธีของ Scheffe'

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความคิดเห็น ของข้าราชการครูต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย โดยรวมและรายด้าน วิเคราะห์โดยใช้ร้อยละ (Percentage)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามเนื้อหา มาตรฐานคุณภาพการศึกษา 3 ด้าน คือ มาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานด้านกระบวนการและ มาตรฐานปัจจัย แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) จำนวน 1 รายการ ประกอบด้วย ขนาดโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยแบ่งเป็น 3 ด้าน จำนวน 53 ข้อ มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .97

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย สรุปได้ดังนี้

1. สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม มากที่สุด คือ ข้าราชการครูโรงเรียนขนาดใหญ่ ร้อยละ 43.40 รองลงมา คือ ข้าราชการครูโรงเรียนขนาดกลาง ร้อยละ 39.20 และน้อยที่สุด คือ ข้าราชการครูโรงเรียนขนาดเล็ก ร้อยละ 17.20

2. ผลการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

2.1 มาตรฐานด้านผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$) เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษของสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมาไม่เสพสิ่งเสพติด และปลอดภัยจากสิ่งมอมเมา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$) มีความชื่นชมและรวมกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมและกีฬาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$) และร่าเริงแจ่มใสมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับครู เพื่อน และบุคคลทั่วไปอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$) ตามลำดับ และอันดับที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ สามารถจำแนกประเภทข้อมูลเปรียบเทียบและสรุปประเด็นจากการเรียนรู้ และประสบการณ์ได้อย่างถูกต้องด้วยตนเอง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.37$)

2.2 มาตรฐานด้านกระบวนการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$) เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ส่งเสริมการเป็นประชาธิปไตยการทำงานร่วมกับผู้อื่น และความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกันอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$) มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาสุนทรียภาพอย่างครบถ้วนทั้งทางด้านดนตรี ศิลปะและกีฬาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$) และมีปรัชญา แผนพัฒนา/ธรรมนูญสถานศึกษาแผนการดำเนินงานของสถานศึกษาและตัวชี้วัดความสำเร็จอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$) ตามลำดับ และอันดับที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ สามารถจำแนกประเภทข้อมูลเปรียบเทียบและสรุปประเด็นจากการเรียนรู้ และประสบการณ์ได้อย่างถูกต้องด้วยตนเอง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.37$)

2.3 **มาตรฐานด้านปัจจัย** โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$) เมื่อพิจารณาข้อส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ครูรู้เป้าหมายของหลักสูตรและเป้าหมายของการจัดการศึกษาใหญ่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงใหญ่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) ครูมีความรู้ความสามารถในการประเมินผลการเรียนการสอน และการนำผลการประเมินมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพใหญ่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$) ครูมีความรู้ความสามารถในการประเมินผล การเรียนการสอน และการนำ ผลการประเมินมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$) ตามลำดับ และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการศึกษา อยู่ใน ระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$) และอันดับที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ครูมีความถนัด/ความเชี่ยวชาญตรงกับงานที่ปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53$)

3. **ผลการการเปรียบเทียบ** ระดับความคิดเห็นของข้าราชการครู ต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย โดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กแตกต่างกับโรงเรียนขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบรายด้าน พบว่า มาตรฐานด้านผู้เรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ ด้านผู้เรียน พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กแตกต่างกับโรงเรียนขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านกระบวนการ และด้านปัจจัยไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย มีประเด็นที่นำมาอภิปรายดังนี้

1. **สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม** พบว่า ข้าราชการครูที่ตอบแบบสอบถามสูงสุดได้แก่ ข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 43.40 รองลงมาได้แก่ ข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดกลาง คิดเป็นร้อยละ 39.20 และน้อยที่สุดคือข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดเล็ก คิดเป็นร้อยละ 17.20

2. ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพการตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา
 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัด
 หนองคาย ราชด้านและโคยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับชาติชาย พิมพ์ไสย
 (2543 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของ
 โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า โดยภาพรวม
 อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ นิยม โนนศรีชัย (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง
 การปฏิบัติตามมาตรฐานการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
 จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน โดยรวมและจำแนกตามขนาด โรงเรียนและสถาน
 ภาพตำแหน่ง เห็นว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติตามมาตรฐานการบริหาร โรงเรียนประถมศึกษา โดย
 ภาพรวม และราชด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ อุดร คงกันกง (2542 : บทคัดย่อ) ได้ทำ
 วิจัยเรื่อง การศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ พบว่า โรงเรียนสามารถปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานได้
 อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ข้อค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับ ผลการวิจัยดังกล่าว
 อาจสืบเนื่องมาจากกรประกันคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพการศึกษาเป็น
 เรื่องที่ทุกโรงเรียนต้องดำเนินการทุกโรงเรียน ผู้บริหาร ข้าราชการครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
 ในโรงเรียนจะต้องปฏิบัติ เพราะทุกโรงเรียนจะต้องทำรายงาน การประเมินตนเอง ส่งให้
 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
 และทุกโรงเรียนต้องเตรียมความพร้อมเพื่อรับการประเมินภายนอก จึงทำให้ผลการวิจัย
 ครั้งนี้ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นราชด้าน พบว่า

2.1 ระดับความคิดเห็นของข้าราชการครู ต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพ
 การศึกษาตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถม
 ศึกษอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ด้านผู้เรียน พบว่า โดยรวม อยู่ในระดับมาก
 ไม่สอดคล้องกับ ทำเนียบ มหาพรหม (2543 : บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง การติดตามการ
 ปฏิบัติงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญ
 ศึกษา จังหวัดอุดรธานี พบว่า โรงเรียนได้ปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา
 โดยภาพรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง และการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการประกัน
 คุณภาพการศึกษามีปัญหา อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ทั้งนี้ อาจสืบเนื่องมาจากการบริหาร
 ของผู้บริหารและการจัดการเรียนการสอนของครูมุ่งเน้นให้นักเรียนได้รับพัฒนาการด้าน

ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคม โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีความสามารถ ตามศักยภาพ และมีความสุข หรือมุ่งให้ผู้เรียนเป็น คนเก่ง ดี และมีความสุข ผ่านตามเกณฑ์ มาตรฐานคุณภาพการศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติที่ตั้งไว้ จึงทำให้ ผลการวิจัยครั้งนี้อยู่ในระดับมาก

2.2 ระดับความคิดเห็นของข้าราชการครู ต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพ การศึกษาตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ด้านกระบวนการ โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับ มาก ไม่สอดคล้องกับ ทำเนียบ มหาพรหม (2543 : บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง การติดตามการ ปฏิบัติงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญ ศึกษา จังหวัดอุดรธานี พบว่า โรงเรียนได้ปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง และการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการประกัน คุณภาพการศึกษามีปัญหา อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากมาตรฐาน ด้านกระบวนการ เป็นกระบวนการบริหารจัดการ และกระบวนการจัดการเรียนการสอน ซึ่ง เป็นส่วนสำคัญอย่างหนึ่งที่จะทำให้ส่วนอื่น ๆ ขยับเคลื่อนไปได้โดยมีประสิทธิภาพ จึงทำให้ ผลการวิจัยครั้งนี้อยู่ในระดับมาก

2.3 ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานคุณภาพ การศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ด้านปัจจัย พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากไม่สอดคล้องกับ ทำเนียบ มหาพรหม (2543 : บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่องการติดตามการปฏิบัติงานตาม มาตรฐานการ ประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี พบว่า โรงเรียนได้ปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ใน ระดับปานกลาง และการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษามีปัญหา อยู่ใน ระดับปานกลางทุกด้าน ทั้งนี้ อาจสืบเนื่องมาจากมาตรฐานด้านปัจจัย เป็นมาตรฐานที่กำหนด คุณลักษณะหรือสภาพของผู้บริหาร ครู หลักสูตร อาคาร สถานที่ และชุมชน ดังนั้นบุคลากร ทุกฝ่ายจึงให้ความสำคัญในเรื่องปัจจัยมาก เพราะปัจจัยที่เหมาะสม มีความพร้อมสามารถ นำไปใช้ในกระบวนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ให้ได้มาตรฐาน และมีประ สิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของข้าราชการครู ต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย โดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับ นิยม โนนศรีชัย (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง การปฏิบัติตามมาตรฐานการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน เห็นว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติตามมาตรฐานการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาโดยรวมและรายด้าน 3 ด้านแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับ ประวัติ สุทธิประภา (2543 : บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานสารสนเทศ เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนนาร่อง สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10 พบว่า โรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีการปฏิบัติงานสารสนเทศทั้งโดยภาพรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กแตกต่างกับโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ไม่สอดคล้องกับ ประวิทย์ เวียงเงิน (2538 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง ปัญหาการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2536 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนประถมศึกษาขนาดแตกต่างกันมีระดับปัญหาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2536 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น รวมทุกมาตรฐานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดเล็กมีระดับปัญหา มากกว่า ขนาดใหญ่ และไม่สอดคล้องกับ ประจวบ บอกสันเทียะ (2538: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียน พ.ศ. 2536 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ไม่พบความแตกต่างในการปฏิบัติงานของโรงเรียนแต่ละขนาดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และมีปัญหาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2536 อยู่ในระดับน้อย ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน โดยภาพรวม โรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหามากกว่าโรงเรียน ขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนขนาดเล็กมีข้อจำกัดมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ จึงจำเป็นต้องมีการปฏิบัติ โดยอาศัยข้อจำกัดต่าง ๆ พัฒนาระบบการประกันคุณภาพให้เข้าสู่มาตรฐานเช่นเดียวกับโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีความพร้อมมากกว่า ในขณะที่เดียวกันโรงเรียนขนาดกลาง ซึ่งมีการกึ่งต้องดำเนินการเช่นเดียวกับโรงเรียนขนาดใหญ่

สู่การปฏิบัติการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นการดำเนินการของโรงเรียนที่เป็นแบบเดียวกัน ตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ ทำให้หน่วยงานต้นสังกัดกำหนดให้โรงเรียนถือปฏิบัติ ซึ่งน่าจะเป็น สาเหตุให้ข้าราชการครูในสังกัดตามขนาดโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

ด้านปัจจัย ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย พบว่า ไม่แตกต่างกัน ไม่ สอดคล้อง กับยุทธศาสตร์ ภิญโยเจริญ (2544 : 124) ได้ศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การดำเนินงาน ตามปัจจัยหลักเพื่อประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน จังหวัดขอนแก่น พบว่า การ ดำเนินงานตามปัจจัยหลักเพื่อประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้ อาจสืบเนื่องมาจาก การดำเนินงานด้านปัจจัยเป็นสิ่งจำเป็นอีกอย่างหนึ่งของระบบประกันคุณภาพการศึกษาเป็น การเตรียมในเรื่องของความสามารถของบุคลากรในการบริหารจัดการการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน ความพร้อมในการใช้หลักสูตร ความพร้อมของสถานศึกษา กิจกรรมเหล่านี้เป็น กิจกรรมที่โรงเรียนต้องดำเนินการ โดยหน่วยงานต้นสังกัดน่าจะเป็นสาเหตุ ที่ทำให้ข้าราชการ ครูมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานคุณภาพ การศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิจัย พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐาน คุณภาพการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง หนองคาย จังหวัดหนองคาย ด้านที่มีค่าน้อยที่สุด คือ ด้านกระบวนการ ฉะนั้นผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทุกฝ่าย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรให้ความสนใจเป็นพิเศษ และควรเปิดโอกาสให้ บุคลากรทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม ในการประเมินผลและปรับปรุง แก้ไขการประกันคุณภาพ การศึกษาตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน เพื่อหาแนวทางปรับปรุงและพัฒนาให้มี ประสิทธิภาพและได้มาตรฐานตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาตั้งไว้

และขนาดเล็ก อาจมีความพร้อมหรือมีความเหมาะสมกับสภาพการดำเนินงานมากกว่า จึงอาจเป็นผลทำให้ไม่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบรายด้าน พบว่า

ด้านผู้เรียน ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กแตกต่างกับโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับประวัติ สุทธิประภา (2543 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานสารสนเทศเพื่อ การประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนนาร่อง สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10 พบว่า โรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีการปฏิบัติงานสารสนเทศทั้งโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยโรงเรียนขนาดกลางมีการปฏิบัติมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็กทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน และโรงเรียนขนาดกลางมีการปฏิบัติงานมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่โดยภาพรวมและรายด้านที่ 3 ส่วนโรงเรียนขนาดใหญ่ มีการปฏิบัติมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็กทั้งโดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ทั้งนี้ อาจสืบเนื่องมาจากนักเรียนมีคุณภาพได้มาตรฐาน เป็นจุดสูงสุดในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบประกันคุณภาพ การที่พัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพโดยผ่านกระบวนการบริหารจัดการของผู้บริหาร ผ่านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพของครู การที่พบความแตกต่างด้านคุณภาพนักเรียนจากการวิจัยครั้งนี้ น่าจะมีผลมาจากความหลากหลายของการปฏิบัติงานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของข้าราชการครูในสังกัดแต่อยู่ภายใต้้นโยบายเดียวกัน ซึ่งความหลากหลายของแนวปฏิบัตินี้ทำให้มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน

ด้านกระบวนการ ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นข้าราชการครูต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย พบว่า ไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับ สมชัย สະครวญ์ (2544 : 159) ได้ศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาด้านมาตรฐานการเรียนการสอนของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยโสธร พบว่า การปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาด้านมาตรฐานการเรียนการสอนของโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนขนาดต่างกัน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากการดำเนินการด้านกระบวนการเป็นการจัดสภาพความพร้อมด้านต่าง ๆ ที่จะนำไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ระดับความคิดเห็นของข้าราชการเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ด้านผู้เรียนของข้าราชการครูโรงเรียนขนาดเล็กแตกต่างกับโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ผู้วิจัยให้ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงของโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ให้ชัดเจน

2.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัย ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ในโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดใหญ่

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

Rajabhat Mahasarakham University